

Nejvyšší státní zastupitelství

660 55 Brno, Jezuitská 4
tel.: +420 542 512 111, fax : +420 542 512 227
e-mail: podatelna@nsz.brn.justice.cz
datová schránka: 5smaetu

1 NZO 5018/2018 - 14

Nejvyšší soud

prostřednictvím

Krajského soudu
v Praze

ke sp. zn. 6 T 45/2017

Obviněný M. V. – dovolání

Podle § 265d odst. 1 písm. a) trestního řádu a ve lhůtě uvedené v § 265e odst. 1 trestního řádu podávám v neprospěch obviněného M. V.,

d o v o l á n í

proti usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9.1.2018 sp. zn. 7 To 123/2017, kterým bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto mj. odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 21.8.2017 sp. zn. 6 T 45/2017,

a to s odkazem na § 265b odst. 1 písm. l) trestního řádu za využití § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu, protože usnesením vrchního soudu bylo zamítnuto odvolání proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. b) trestního řádu, ačkoli byl obviněnému uložen trest ve výměře mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

O d ů v o d n ě n í:

Rozsudkem Krajského soudu v Praze ze dne 21.8.2017 sp. zn. 6 T 45/2017 byl obviněný uznán vinným ze spáchání zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, kterých se měl dopustit tím, že

*dne 22.01.2017 v přesně nezjištěné době kolem 23:30 hodin v Č., okr. K. H., v J. ve zvýšeném přízemí bytového domu čp. *** po předchozím požití alkoholických nápojů, kdy hladina alkoholu v jeho krvi dosahovala hodnoty nejméně 1,54 g/kg - poté, co se na místo na základě oznámení dostavila nejprve hlídka Městské policie Č. ve složení I. H. a D. K., a posléze i hlídka Obvodního oddělení policie Č. ve složení prap. J. C. a pprap. T. K., ve služebních stejnokrojích k provedení služebního zákroku či zákroku v*

souvislosti s jeho protiprávním jednáním spočívajícím v opakovaných výtržnostech, jichž se měl v domě dopouštět - po opětovných výzvách policistů k opuštění bytu a ústním prohlášení „policie“, zasahujícím policistům a strážníkům přes uzavřené dveře bytu vyhrožoval pro výkon jejich pravomoci usmrcením slovy, že nesnáší policajty a že je všechny podřeže a zabije, následně po opakujících se výzvách zasahujících policistů a poté, co poškozený prap. J. C. přistoupil ke služebnímu zákroku a z obavy o život a zdraví obžalovaného a dalších přítomných osob násilím otevřel dveře bytu, v němž se obžalovaný nacházel, obžalovaný vyběhl ze svého bytu a následně na chodbě domu před bytem v úmyslu usmrtit fyzicky napadl zasahujícího policistu Obvodního oddělení Č. poškozeného prap. J. C., a to tím způsobem, že jej opakovaně, nejméně třikrát, bodl zavíracím nožem o celkové délce 195 mm s délkou čepele 90 mm, který držel v pravé vztyčené ruce, směrem shora dolů do oblasti hlavy, aby mu tak zabránil ve výkonu jeho pravomoci, tedy služebním zákroku proti jeho osobě, čímž mu způsobil zranění spočívající ve třech bodných ranách umístěných v obou temenních krajinách hlavy o délkách 2,5 až 4,5 cm, v důsledku nichž byl poškozený hospitalizován v Nemocnici Č., přičemž v další snaze o pokračování v útoku na poškozeného a způsobení fatálního následku obžalovanému zabránil sám poškozený prap. J. C. a ostatní přítomní policisté a strážníci, kteří jej zpacifikovali a následně na místě zadrželi.

Za tuto trestnou činnost byl obviněný odsouzen podle § 140 odst. 3 trestního zákoníku za použití ustanovení § 43 odst. 1 trestního zákoníku a § 58 odst. 5 trestního zákoníku k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání deseti roků a podle § 56 odst. 3 trestního zákoníku byl pro výkon uloženého trestu odnětí svobody zařazen do věznice s ostrahou. Citovaným rozsudkem byla také obviněnému uložena povinnost nahradit poškozeným Zdravotní pojišťovně Ministerstva vnitra ČR a České republiky – Krajskému ředitelství policie S. kraje škodu, a to ve výši blíže specifikované ve výroku uvedeného rozsudku.

Proti citovanému rozsudku krajského soudu podali v zákonné lhůtě odvolání obviněný i státní zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze s tím, že odvolání státního zástupce bylo podáno v neprospěch obviněného a směřovalo toliko do výroku o trestu s poukazem na rozpor rozhodnutí soudu s podmínkami pro uplatnění postupu podle § 58 odst. 5 trestního zákoníku. Usnesením Vrchního soudu v Praze ze dne 9.1.2018 sp. zn. 7 To 123/2017 byla obě podaná odvolání podle § 256 trestního řádu zamítnuta.

Se závěry vrchního soudu, jenž neakceptoval odvolací námitky předložené v odvolání státního zástupce, se nelze ztotožnit.

Pokud jde o vymezení sporné otázky, která by měla být dovolacím soudem vyřešena, resp. označení konkrétní vady dotčeného rozhodnutí, je namístě předeslat, že skutková zjištění soudů a v návaznosti na to i právní kvalifikaci jednání obviněného jako zločinu vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku a přečinu vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku lze považovat za správná. Soudy pochybily pouze co do výroku o trestu, a to v tom směru, že obviněnému vyměřily trest mimo trestní sazbu stanovenou v trestním zákoně na trestný čin, jímž byl uznán vinným.

To vyplývá jednoznačně ze srovnání výroku o trestu obsaženého ve shora citovaném rozsudku krajského soudu a z příslušné zákonné trestní sazby zmíněné v § 140 odst. 3 trestního zákoníku. Obviněnému byl za zločin vraždy podle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku ve stadiu pokusu podle § 21 odst. 1 trestního zákoníku spáchaný v jednočinném souběhu s přečinem vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku uložen úhrnný trest odnětí svobody v trvání deseti roků, nicméně v § 140 odst. 3 trestního zákoníku je stanovena trestní sazba v rozmezí patnáct až dvacet roků. Výrok o trestu z rozsudku krajského soudu akceptovaný napadeným usnesením vrchního soudu tak trpí vadou v podobě vyměření trestu mimo zákonnou trestní sazbu, tedy nedostatkem způsobilým naplnit dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu. Na tom nic nemění ani odkaz soudů na § 58 odst. 5 trestního zákoníku, který v případě pokusu mimořádné snížení trestu odnětí svobody připouští, neboť v trestní věci obviněného nebyly k postupu podle § 58 odst. 5 trestního zákoníku splněny zákonné podmínky. I nesprávná aplikace § 58 trestního zákoníku, resp. nesprávný postup při mimořádném snížení trestu odnětí svobody, přitom může dovolací důvod dle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu naplnit (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 4 Tdo 119/2014 či sp. zn. 11 Tdo 408/2012).

K nastíněné sporné otázce naplnění podmínek § 58 odst. 5 trestního zákoníku je dále třeba uvést, že soudy je dovodily z následujících skutečností.

Krajský soud (str. 45 – 46 rozsudku) především zdůraznil fakt, že „je trest odnětí svobody ukládán pouze za pokus... a bylo tak namístě uvažovat o použití mimořádného zmírňovacího ustanovení § 58 odst. 5 trestního zákoníku, jehož aplikace je dle přesvědčení soudu v daném případě opodstatněna“. Dále dle krajského soudu platí, že trestní sazba dopadající v řešeném případě na obviněného dle § 140 odst. 3 trestního zákoníku v rozmezí patnácti až dvaceti roků „je nastavena takto přísně právě proto, že počítá s faktickým způsobením smrtelného následku. U poškozeného však k tomuto následku nedošlo – jedná se tedy o pokus, byť ukončený, který skončil bez fatálního následku“. Krom toho je dle krajského soudu nepochybné, že obviněný se „na útok nepřipravoval, šlo jednoznačně o situační jednání“, navíc dle názoru soudu obviněný „byl v podstatě k napadení poškozeného J. C. ‚vyprovokován‘ vykopnutím dveří jeho bytu“. Dále má krajský soud zato, že uplatnění standardní, nesnížené trestní sazby „by u obžalovaného představovalo výrazně citelnější postih než u jiných pachatelů obdobné trestné činnosti, a že nápravy obžalovaného lze dosáhnout i trestem kratšího trvání – 10 roků, a to i proto, že v dané věci není dán vyšší stupeň závažnosti způsobem provedení činu a že obžalovaný dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody a hledí se na něho jako by nebyl odsouzen“.

Vrchní soud výše nastíněné argumenty krajského soudu akceptoval a doplnil, že ačkoliv je význam chráněného zájmu, dotčený řešeným zločinem, „samozřejmě značný... zločin vraždy není zákonem vyňat z možnosti snížení trestu pod spodní hranici zákonné trestní sazby“. Pokud jde následně o způsob provedení zločinu, tak ten dle vrchního soudu „lze také hodnotit jako obvyklý obdobným trestným činům, byť užití zbraně samozřejmě není okolností polehčující“. Co se týče následků činu, zdůraznil vrchní soud, že díky zákroku dalších úředních osob, jež byly přítomny na místě, bylo poškozenému způsobeno toliko ublížení na zdraví a pokud jde o utrpenou psychickou újmu (posttraumatická stresová porucha), tu „jistě nelze

podřadit pod zavinění úmyslné, tím spíše ve vztahu ke zločinu vraždy“. Významné je dle vrchního soudu též to, že jednání obviněného se „ani zdaleka nepřiblížilo dokonání zločinu vraždy, a tuto skutečnost lze jistě zhodnotit ve prospěch použití § 58 odst. 5 tr. zákoníku“. Obviněnému má rovněž prospívat to, že šlo o „vypjatou situaci“, přičemž podle vrchního soudu „lze tak pochopit duševní rozpoložení obžalovaného, který ze svého hlediska... ‚pouze‘ hlučel a neočekával, že by policisté vyrazili dveře“. Konečně výměra trestu v konkrétní kauze dle vrchního soudu „odpovídá např. i možnému trestu za dokonáný zločin vraždy podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku. Proto byla výměra trestu potvrzena“.

Shora uvedené skutečnosti uváděné ve věci činnými soudy však výše uvedený mimořádný moderační postup podle § 58 odst. 5 trestního zákoníku nemohou odůvodnit, neboť pro použití tohoto ustanovení nejsou splněny zákonné podmínky.

Z obecného hlediska platí, že pro postup podle § 58 odst. 5 trestního zákoníku musí být v případě pokusu o trestný čin kumulativně splněny dvě podmínky, a totiž že:

a) s ohledem na povahu a závažnost pokusu by použití standardní trestní sazby odnětí svobody bylo nepřiměřeně přísné, a přitom

b) nápravy pachatele lze dosáhnout i trestem odnětí svobody kratšího trvání.

Právě již ze samotného názvu tohoto institutu (mimořádné snížení trestu odnětí svobody) je zřejmé, že postup podle § 58 odst. 5 trestního zákoníku bude postupem mimořádným a že snížení trestu pod spodní hranici sazby nemůže být pravidelným postupem soudu v případech, kdy nedošlo k dokonání deliktu a pachatelovo jednání zůstalo ve fázi pokusu (srov. Šámal, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 696 nebo rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 7 Tdo 124/2016 či sp. zn. 6 Tdo 56/2017).

Pro aplikaci § 58 odst. 5 trestního zákoníku je nutné respektovat výjimečný charakter tohoto ustanovení a použít ho jen v těch případech, kdy lze přesvědčivě dovodit splnění všech zde uvedených podmínek. Judikatura k tomu dovodila (srov. již citovaná rozhodnutí Nejvyššího soudu ve věci sp. zn. 7 Tdo 124/2016 či sp. zn. 6 Tdo 56/2017), že rozdílnost pokusu od dokonání trestného činu a nedostatek následku, zpravidla snižují míru společenské škodlivosti, i když je pokus v zásadě stejně trestný jako dokonáný trestný čin. Mimořádné snížení trestu odnětí svobody za pokus trestného činu se ale uplatní jen tehdy, jestliže pokus nedosahuje v konkrétním případě takové závažnosti, jakému odpovídají trestní sazby trestu odnětí svobody stanovené na dokonáný trestný čin. Trestní zákoník v § 58 odst. 5 umožňuje mimořádné snížení trestu odnětí svobody za pokus trestného činu jen za předpokladu, že vzhledem k jeho povaze a závažnosti by uložení trestu odnětí svobody v rámci zákonné trestní sazby bylo pro pachatele nepřiměřeně přísné a současně, že lze dosáhnout nápravy pachatele i trestem kratšího trvání. Povaha pokusu bude vyplývat zejména z charakteru jednání, z jeho formy a z charakteru a závažnosti trestného činu, k němuž směřoval. Závažnost pokusu je dána především tím do jaké míry se rozvinul a jaké skutečnosti zabránily dokonání trestného činu. Okolnost, že došlo pouze k pokusu trestného činu, však nemůže sama o sobě odůvodnit snížení trestu pod dolní hranici zákonné trestní sazby. Použití moderačního ustanovení § 58 odst. 5 trestního zákoníku není vázáno

na okolnosti případu ani poměry pachatele, jak je tomu v § 58 odst. 1 trestního zákoníku, ale bez jejich zhodnocení nelze stanovit, jak vysoký trest odnětí svobody je schopen zajistit nápravu pachatele a ochranu společnosti, a jestli by výměra tohoto trestu byla skutečně nepřiměřeně přísná pro pachatele pokusu trestného činu. Nelze pominout, že snížení trestu odnětí svobody podle § 58 trestního zákoníku je mimořádné a vyžaduje proto, aby pokus nedosahoval závažnosti jiných obvyklých případů, a navíc k němu lze přistoupit jen za předpokladu, že vzhledem k jeho povaze a závažnosti, posuzované především podle hledisek uvedených v § 39 odst. 6 písm. c) trestního zákoníku, by uložení trestu odnětí svobody v rámci zákonné sazby bylo nepřiměřeně přísné a nápravy pachatele lze dosáhnout i trestem kratšího trvání.

Zmíněná rozhodnutí Nejvyššího soudu též zdůraznila, že o použití § 58 odst. 5 trestního zákoníku lze uvažovat zejména u pokusu, jímž nebyl způsoben žádný nebo pouze nezávažný následek. V ostatních případech (jako je tomu i v případě hodnoceném) musí být možnost aplikace citovaného ustanovení předmětem bedlivého posouzení konkrétních skutečností charakterizujících spáchaný čin a osobu jeho pachatele.

Pokud jde o posuzovanou věc, je zřejmé, že zákonem stanovené a judikaturou blíže vymezené podmínky pro aplikaci § 58 odst. 5 trestního řádu naplněny nebyly. V tomto případě soudy totiž jako jeden z rozhodných momentů zmínily okolnost, že jednání obviněného zůstalo ve fázi „pouhého pokusu“, srov. úvahu krajského soudu, dle které šlo o „pokus... a bylo tak namístě uvažovat“ o mimořádném snížení trestu odnětí svobody a opakované zdůrazňování, že jednání zůstalo bez fatálního následku ve stadiu pokusu. Rovněž vrchní soud zdůrazňuje, že se čin obviněného obešel bez fatálního následku a že došlo toliko k újmě na zdraví poškozeného, nikoliv na jeho životě. Nicméně jak bylo s odkazem na příslušnou judikaturu vysvětleno výše, nedostatek dokonání není okolností, o kterou by bylo možno uplatnění § 58 odst. 5 trestního zákoníku opírat. Relevantní okolnosti, tedy povahu a závažnost pokusu, které by díky mimořádným okolnostem znamenaly výrazně nižší závažnost pokusu a tím pádem nepřiměřenou přísnost trestu odnětí svobody vyměřeného byť na spodní hranici standardní zákonné sazby, a dále okolnost, že nápravy obviněného je možno dosáhnout i trestem odnětí svobody kratšího trvání, však soudy nevyhodnotily správně.

Z hlediska povahy a závažnosti pokusu soudy nezjistily nic mimořádného. Že nedošlo k dokonání deliktu, jak již zdůrazněno, není podstatné. Stran povahy a závažnosti pak krajský soud uvedl, že se obviněný na útok nijak nepřipravoval, šlo o situační jednání a k činu byl v podstatě vyprovokován tím, že poškozený se pokusil vykopnout dveře jeho bytu. Významné je dle krajského soudu též to, že „není dán vyšší stupeň závažnosti způsobem provedení činu“. K tomu je nutno uvést, že krajský soud zcela správně vystihl, že „není dán vyšší stupeň závažnosti“. S tím se lze ztotožnit – jednání obviněného nevykazuje žádné mimořádné rysy, a je tak v podstatě běžným, prostým pokusem o vraždu. To však vylučuje uplatnění institutu mimořádného snížení trestní sazby dle § 58 odst. 5 trestního zákoníku, neboť to předpokládá mimořádnost zjištěných okolností ovlivňujících povahu a stupeň závažnosti pokusu směrem pod dolní hranici obvyklé trestnosti. Vrchní soud pak ohledně povahy a závažnosti uvedl, že způsob provedení je „obvyklý obdobným trestným činům“ a že dokonání zabránil jen zásah kolegů poškozeného, tedy

okolnost nezávislá na obviněném. I ze strany vrchního soudu se tedy jedná o konstatování běžného případu pokusu vraždy, prostého výjimečných či mimořádných okolností. Je-li dle vrchního soudu významné, že jednání obviněného se „ani zdaleka nepřiblížilo dokonání zločinu vraždy“, pak jde o zjevnou mýlku, neboť se jednalo o ukončený pokus, a to ve formě pokusu nezdařeného, kdy obviněný již přímo prováděl jednání odpovídající skutkové podstatě zločinu vraždy – bodal s vražedným úmyslem do poškozeného a dokonání zabránila jen náhoda, což závažnost pokusu v rámci srovnatelných nedokonaných jednání výrazně zvyšuje. Vypjatost dané situace, stres, ve kterém se obviněný nacházel apod., opět nejsou ničím mimořádným, neboť bývají pravidelně průvodním jevem útoků na lidský život a zdraví. V řešeném případě byl navíc sám obviněný tím, kdo danou konfliktní situaci svým zjevně protiprávním jednáním vyvolal a zavinil.

Z hlediska povahy a závažnosti pokusu tedy ani samotné soudy nezjistily nic mimořádně příznivého, spíše naopak. Kromě již zmíněného lze upozornit na stanovisko krajského soudu, že „šlo o razantní útok spočívající v cíleném bodání do oblasti hlavy“ (str. 39 rozsudku), obviněný jednal v úmyslu přímém (str. 40 rozsudku), „Význam chráněného zájmu je... maximálně vysoký“ (str. 43 rozsudku), u poškozeného se rozvinula posttraumatická stresová reakce a je dosud v pracovní neschopnosti (str. 43 rozsudku), míra surovosti nijak nevybočuje z obvyklého rámce (str. 43 rozsudku) atd. Lze rovněž zmínit názor vrchního soudu, podle něhož „způsob útoku na poškozeného byl jednoznačně likvidační“ vyznačující se prudkostí (str. 3 usnesení). Tedy soudy zjevně zmiňují spíše okolnosti, které závažnost zvyšují, než že by ji snižovaly či dokonce mimořádně snižovaly.

Co se týče podmínky možnosti nápravy pachatele trestem odnětí svobody kratšího trvání, nebyla splněna ani ta. Z provedeného dokazování bezpečně vyplývá, že obviněný je dlouhodobě problémovou osobou. Nejen že ruší noční klid, nýbrž též verbálně i fyzicky napadá ostatní spoluobčany. K razantní reakci ho vyprovokovala i v podstatě malicherná okolnost (srov. str. 5 rozsudku krajského soudu – „rozčílilo jej, že na něj policisté klepali a žádali, aby otevřel“), není vůči svému chování sebekritický, resp. nemá na něj byť jen trochu objektivní náhled (srov. str. 5 rozsudku krajského soudu „se jen bránil, kdyby nepřišli a nevyrazili mu dveře... Oni jej napadli“ či popírání, že by nějak rušil či napadal ostatní spoluobčany a sousedy). Vůbec si nepřipouští problémy s alkoholem („Alkohol mu chutná, ale není na něm závislý“ – str. 6 rozsudku krajského soudu), ačkoliv dle závěru znalců je jeho vztah k alkoholu chorobný. Dále, a to je z hlediska posouzení podmínky možnosti nápravy trestem kratšího trvání klíčové, dle znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie a klinická psychologie, trpí obviněný smíšenou poruchou osobnosti, je závislý na alkoholu, je simplexním, vztahovačným, impulzivně agresivně reagujícím schizoidním a egocentrickým člověkem, je tedy relativně nebezpečnou osobností. Co se týče prognózy resocializace obviněného, ta je „značně nepříznivá“ a pravděpodobnost schopnosti poučit se z trestu a získat nové sociální a pracovní návyky „je poměrně nízká“ (str. 33 rozsudku krajského soudu). U obviněného lze současně „pozorovat dlouhodobou neochotu sociálně přizpůsobivého chování“ (str. 34 rozsudku krajského soudu). Mám za to, že zmíněné okolnosti, zjištěné ve věci činnými soudy, vylučují naplnění podmínky nápravy pachatele trestem kratšího trvání. Naopak z nich vyplývá, že náprava obviněného je výrazně ztížena.

Též je nutno upozornit na moment zdůrazněný ve výše citovaných rozhodnutích Nejvyššího soudu, a sice že o použití § 58 odst. 5 trestního zákoníku lze uvažovat zejména u pokusu, jímž nebyl způsoben žádný nebo pouze nezávažný následek. Tak tomu v řešeném případě není, protože poškozený utrpěl nezanedbatelnou újmu na fyzickém zdraví, přičemž na zdraví duševním utrpěl újmu již poměrně závažnou (posttraumatická stresová porucha), k dokonání vraždy přitom nedošlo pouhou náhodou, nezávisle na vůli obviněného.

Lze tedy konstatovat, že zákonné podmínky pro aplikaci § 58 odst. 5 trestního zákoníku naplněny nebyly. Povaha a závažnost jednání nevykazuje žádné mimořádné rysy, jež by je posouvaly pod běžnou hranici trestnosti srovnatelných jednání, soudy ani žádné takovéto mimořádné skutečnosti fakticky nekonstatovaly, naopak samy dospěly k závěru o minimálně průměrné povaze a závažnosti činu. Nebyla však splněna ani druhá nezbytná podmínka, a to možnost nápravy obviněného trestem odnětí svobody kratšího trvání, neboť splnění této podmínky nelze dovodit ze žádného z provedených důkazů, které spíše svědčí opaku, tedy obtížné budoucí resocializaci obviněného.

Pro úplnost je nutné reagovat i na některé další závěry soudů, které nelze akceptovat, byť se podmínek postupu dle § 58 odst. 5 trestního zákoníku ani ve skutečnosti netýkají. Pokud krajský soud uvádí, že postih obviněného v rámci nesnížené sazby by představoval „výrazně citelnější postih než u jiných pachatelů obdobné trestné činnosti“, měl by zároveň uvést odkaz na konkrétní, srovnatelné kauzy, kde došlo k pokusu o vraždu úřední osoby při výkonu pravomoci, a kde byly méně citelné postihy uloženy. Absence konkrétního odkazu je zřejmě dána tím, že neexistuje judikatura, ze které by vyplývalo, že pokusy o vraždu úředních osob jsou běžně trestány pod sazbou. Tento odkaz krajského soudu je tedy nepřipadný. Pokud krajský soud uvádí, „že obžalovaný dosud nebyl ve výkonu trestu odnětí svobody a hledí se na něho jako by nebyl odsouzen“, pak jde o polehčující okolnosti, nicméně ty nemají bezprostřední význam pro postup dle § 58 odst. 5 trestního zákoníku, jehož podmínky jsou stanoveny poněkud odlišně, nikoliv v přímé vazbě na výskyt polehčujících okolností. Navíc zmíněné polehčující okolnosti jsou vyváženy okolnostmi přitěžujícími (spáchání více trestných činů). Jestliže krajský soud konstatuje, že trestní sazba daná v § 140 odst. 3 trestního zákoníku „je nastavena takto přísně právě proto, že počítá s faktickým způsobením smrtelného následku“, zjevně se mýlí, neboť kvalifikačním momentem předmětné skutkové podstaty ve srovnání se skutkovou podstatou základní není smrt, nýbrž úřední osoba a výkon její pravomoci [viz § 140 odst. 3 písm. d) trestního zákoníku]. Pokud vrchní soud na adresu vzniklé psychické újmy na zdraví poškozeného uvádí, že tu „jistě nelze podřadit pod zavinění úmyslné, tím spíše ve vztahu ke zločinu vraždy“, pak je tento fakt z hlediska naplnění skutkové podstaty zločinu vraždy dle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku či jeho pokusu zcela nepodstatný, neboť není zákonným znakem tohoto deliktu. Konečně pokud jde o argument vrchního soudu, že výměra trestu v řešené kauze „odpovídá např. i možnému trestu za dokonání zločinu vraždy podle § 140 odst. 1 tr. zákoníku. Proto byla výměra trestu potvrzena“, pak jde opět o argument bezpředmětný, protože obviněný nebyl odsouzen pro spáchání zločinu vraždy v základní skutkové podstatě dle § 140 odst. 1 trestního zákoníku, nýbrž pro pokus zločinu vraždy dle § 21 odst. 1, § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku, kde je stanovena sazba odlišná, přísnější, neboť jde o kvalifikovanou skutkovou podstatu. Poměřovat výměry trestu za zločin spáchaný ve kvalifikované

skutkové podstatě se sazbou stanovenou na skutkovou podstatu základní nedává zřejmý smysl a nijak to nesvědčí naplnění podmínek pro aplikaci § 58 odst. 5 trestního zákoníku. Lze přitom uzavřít, že pokud ve věci činné soudy shledávají trestní sazbu trestu odnětí svobody za vraždu dle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku ve srovnání s vraždou dle § 140 odst. 1 trestního zákoníku přehnaně přísnou (patnáct až dvacet let či výjimečný trest ve srovnání s trestem deset až osmnáct let), pak zřejmě plně nedoceňují závažnost kvalifikačního momentu ve smyslu § 140 odst. 3 písm. d) trestního zákoníku, a sice že jde o vraždu úřední osoby, tedy v podstatě reprezentanta veřejné moci, a to při výkonu či pro výkon pravomoci. Pachatel zde tedy neútočí „pouze“ na lidský život, ale ve skutečnosti atakuje též výkon veřejné moci, což typovou závažnost vraždy dle § 140 odst. 1, 3 písm. d) trestního zákoníku ve srovnání s prostou vraždou dle § 140 odst. 1 trestního zákoníku zásadním způsobem zvyšuje. Jedná se tedy o dvě odlišné právní kvalifikace, které nemá smysl srovnávat pro účely stanovení přiměřeného trestu za to či ono jednání či pro účely mimořádného snížení trestu odnětí svobody dle § 58 odst. 5 trestního zákoníku.

Souhrnně řečeno, krajský soud pochybil, pokud obviněnému uložil trest odnětí svobody za užití § 58 odst. 5 trestního zákoníku pod trestní sazbou, stanovenou pro daný delikt, neboť pro takový postup nebyly dány podmínky, čímž založil existenci dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu. Vrchní soud v Praze jako soud odvolací potom mohl a měl zmíněnou vadu z podnětu odvolání státního zástupce napravit, avšak neučinil tak, což značí vznik dovolacího důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) trestního řádu s odkazem na již citovaný § 265b odst. 1 písm. h) trestního řádu.

S ohledem na uvedené skutečnosti proto

n a v r h u j i,

aby Nejvyšší soud v neveřejném zasedání, k jehož konání může přistoupit s ohledem na ustanovení § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu,

1. podle § 265k odst. 1, 2 trestního řádu za podmínky uvedené v § 265p odst. 1 trestního řádu zrušil usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 9.1.2018 sp. zn. 7 To 123/2017 ve výroku, kterým bylo podle § 256 trestního řádu zamítnuto odvolání státního zástupce Krajského státního zastupitelství v Praze, jakož i všechna další rozhodnutí na zrušenou část rozhodnutí obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu

2. a dále postupoval podle § 265l odst. 1 trestního řádu a přikázal Vrchnímu soudu v Praze, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Pokud by Nejvyšší soud shledal, že je v posuzované věci nutno rozhodnout jiným způsobem než předpokládaným v § 265r odst. 1 písm. b) trestního řádu, vyjadřuji i pro tento případ souhlas s projednáním věci v neveřejném zasedání.

Brno 7.3.2018

JUDr. Pavel Zeman
nejvyšší státní zástupce